

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 3 listopada 2023 r.

Poz. 5529

UCHWAŁA NR XLIX/445/23 RADY GMINY ŁOMŻA

z dnia 27 października 2023 r.

w sprawie Programu współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady
Sławomir Zacharczyk

Załącznik do uchwały Nr XLIX/445/23
Rady Gminy Łomża
z dnia 27 października 2023 r.

**Program współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami,
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego
i o wolontariacie na 2024 rok**

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. Podstawowym celem funkcjonowania Gminy Łomża jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb jej mieszkańców. Sprawnej i efektywnej realizacji tych potrzeb dobrze służy współpraca samorządu z organizacjami wyspecjalizowanymi w działalności obejmującej swoim zakresem dziedziny stanowiące zadania publiczne. Organizacje są kompetentnym i odpowiedzialnym partnerem samorządu w realizacji jego zadań, czego wyrazem jest dotychczasowe współdziałanie i jego pozytywne wyniki. Program współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023, poz. 571 r.), w latach poprzednich odzwierciedlał obszary tej współpracy. Aktywność organizacji jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem ożywiającym i spajającym społeczność lokalną. Uznając wysoką rangę zaangażowania obywatelskiego w rozwiązywaniu problemów i rozwoju naszej Gminy, Rada Gminy Łomża deklaruje wolę rozwijania współpracy z organizacjami pozarządowymi.

§ 2. Ilekroć w niniejszym Programie Współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024, zwanym dalej Programem, mówi się o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
- 2) organizacjach pozarządowych - należy przez to rozumieć jednostki niebędące jednostkami finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 4 ustawy, oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 3) działalności pożytku publicznego - należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną, prowadzoną w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy;
- 4) zadaniu publicznym - należy przez to rozumieć zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile obejmują zadania Gminy Łomża;
- 5) Gminie - należy przez to rozumieć Gminę Łomża;
- 6) Wójcie - należy przez to rozumieć Wójta Gminy Łomża;
- 7) Radzie Gminy - należy przez to rozumieć Radę Gminy Łomża.

Rozdział 2.

Cele Programu

§ 3. Celem głównym programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, który jest wdrażany poprzez realizację celów szczegółowych:

- 1) wspieranie rozwoju aktywności w społeczności Gminy i jej zaangażowania w proces definiowania i rozwiązywania problemów lokalnych;
- 2) integracja podmiotów realizujących różne inicjatywy w sferze zadań publicznych;
- 3) poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców;
- 4) wsparcie dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów służące ich rozwojowi i lepszemu przygotowaniu do współpracy z Gminą w zakresie realizacji zadań publicznych i dla osiągnięcia ważnych celów społecznych.

Rozdział 3.

Zasady współpracy

§ 4. Działania władz samorządowych i organizacji pozarządowych uzupełniają się, tworząc efektywne i skuteczne działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Zasady współpracy opierają się o kompetencje jednostek samorządu terytorialnego wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z innych ustaw, a także wynikają z zasad:

- 1) pomocniczości - dążenie do poszerzania zakresu zadań zleczanych organizacjom pozarządowym oraz wspieranie działania organizacji pozarządowych w zakresie, jaki jest niezbędny do efektywnej realizacji podejmowanych przez nie zadań publicznych;
- 2) suwerenności stron - zagwarantowanie niezależności, równości oraz autonomii podmiotów realizujących Program, w granicach przyznanych przez prawo;
- 3) partnerstwa - podejmowanie działań we współpracy opartej na wzajemnym szacunku, zaufaniu i uznaniu równorzędności stron;
- 4) efektywności - realizowanie planowanych działań i dążenie do osiągnięcia wspólnie określonych celów, podnoszenie efektów w zakresie wzajemnej współpracy oraz minimalizacji kosztów z tym związanych;
- 5) uczciwej konkurencji - podejmowanie działań opierających się na równych dla wszystkich stron i obiektywnych kryteriach, zasadach oraz prowadzenie działań (w szczególności dotyczących zlecania zadań publicznych) w sposób transparentny i przejrzysty;
- 6) jawności - zachowanie przejrzystości i transparentności podejmowanych działań oraz dostępu do informacji o działalności, realizowanych projektach, pozyskanych środkach finansowych, wewnętrznych zmianach itp.;
- 7) równości szans - dążenie do określenia i uwzględnienia potrzeb grup dyskryminowanych oraz ich wzmocnienia i bezpośredniego włączenia w procesy podejmowania decyzji.

Rozdział 4.

Zakres przedmiotowy

§ 5. Władze gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego podejmować będą działania, kładąc nacisk na:

- 1) działania wychowawcze;
- 2) przeciwdziałanie patologiom społecznym;
- 3) ochronę i promocję zdrowia i zdrowego trybu życia;
- 4) działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych;

- 5) upowszechnienie kultury fizycznej i sportu;
- 6) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 7) działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 8) działania związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Rozdział 5.

Formy współpracy

§ 6. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może odbywać się w szczególności w formach:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie;
- 2) wspierania działań organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie;
- 3) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków;
- 4) konsultowania z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 5) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia;
- 6) tworzenia, w miarę potrzeb, wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej; współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w tym udzielania informacji w zakresie przygotowywania projektów;
- 7) porozumienia o wieloletniej współpracy w zakresie realizacji zadań w sferze pożytku publicznego;
- 8) umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.) oraz porozumień albo umów o partnerstwie określonych w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079);
- 9) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie;
- 10) udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł;
- 11) obejmowania patronatem Wójta Gminy Łomża i Rady Gminy Łomża przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu;
- 12) doradztwo w wypełnianiu dokumentów konkursowych oraz informowanie o możliwościach pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na działalność organizacji pozarządowych;
- 13) publikowanie na stronie internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ważnych informacji dotyczących działań podejmowanych przez Gminę i organizacje pozarządowe.

Rozdział 6.

Priorytetowe zadania publiczne

§ 7. W roku 2024 priorytetowe obszary współpracy obejmują sferę zadań z zakresu:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz działalności na rzecz integracji, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez:
 - a) wspieranie wydawania gorących posiłków dla osób potrzebujących,
 - b) dofinansowanie do kolonii dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych,
 - c) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łomża na lata 2018-2025, Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

- 2) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026, w tym: promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych, m.in poprzez:
- a) organizację szkolenia sportowego i imprez sportowych,
 - b) uczestnictwo w zawodach, imprezach sportowych lub rekreacyjnych,
 - c) wspieranie działań promujących profilaktykę zdrowotną,
 - d) współorganizowanie akcji i kampanii prozdrowotnych na rzecz lokalnej społeczności,
 - e) popularyzowanie wiedzy o zachowaniach zdrowotnych oraz profilaktyce chorób,
 - f) realizację zadań w zakresie ochrony zdrowia dzieci i młodzieży, w tym środowisku opieki, nauczania i wychowania,
 - g) ograniczenie dostępu młodzieży do alkoholu, papierosów i środków psychoaktywnych,
 - h) popularyzację wśród dzieci i młodzieży wzorców i postaw zdrowego stylu życia,
 - i) podejmowanie działań zmierzających do poprawy jakości opieki nad osobami przewlekle i nieuleczalnie chorymi,
 - j) podejmowanie działań z zakresu: ratownictwa i ochrony ludności, działalności profilaktycznej wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 3) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez:
- a) wspomaganie rozwoju kultury i sztuki,
 - b) wspomaganie twórczości artystycznej,
 - c) wspomaganie organizacji imprez kulturalnych,
 - d) organizowanie przedsięwzięć artystycznych, wzbogacających ofertę gminy,
 - e) współorganizowanie plenerowych imprez kulturalnych o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim,
 - f) upowszechnianie kultury i sztuki,
 - g) działania na rzecz kultury, sztuki oraz wspierania zadań z zakresu ochrony dóbr kultury i tradycji.

Rozdział 7.

Okres realizacji Programu

§ 8. Roczny Program obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Konkursy na realizację zadań publicznych ogłaszane będą nie wcześniej niż po uchwaleniu przez Radę Gminy Łomża budżetu na 2024 rok lub po przedstawieniu projektu uchwały budżetowej.

Rozdział 8.

Sposób realizacji Programu

§ 9. Cele zawarte w Programie będą realizowane przez:

- 1) równy dostęp do informacji oraz wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałaniu w celu zharmonizowania tych kierunków (stosownie do ustawy o dostępie do informacji publicznej);
- 2) zlecanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe poprzez powierzanie wykonywania zadań publicznych, wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na ich dofinansowanie;
- 3) współpracę na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności;
- 4) współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej;

- 5) udział podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w działaniach programowych samorządu;
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie;
- 7) umowy partnerstwa określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 8) użyczenie bądź wynajmowanie na preferencyjnych warunkach lokali na spotkania podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego;
- 9) konsultowanie z podmiotami Programu, odpowiednio do zakresu ich działania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 10) udzielanie pomocy w nawiązywaniu współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej z partnerami o podobnym profilu działalności;
- 11) prowadzenie i aktualizację wykazu Organizacji Pozarządowych i innych Podmiotów na stronach internetowych Urzędu.

§ 10. 1. Zlecenie realizacji zadań publicznych odbywa się w trybie otwartego konkursu ofert, chyba że odrębne przepisy przewidują inny tryb zlecenia.

2. Konkursy dotyczące realizacji zadań ogłasza Wójt Gminy Łomża, przy czym termin składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia o konkursie.

3. Ogłoszenie o konkursie może nastąpić pod warunkiem zabezpieczenia w budżecie Gminy Łomża środków finansowych na realizację zadania.

4. Informacja o otwartym konkursie ofert zostanie zamieszczona:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) na tablicy ogłoszeń w Urzędzie;
- 3) na stronie internetowej Gminy Łomża: www.gminalomza.pl.

5. Wójt Gminy Łomża może zlecić realizację zadania publicznego w inny sposób niż w trybie otwartego konkursu zgodnie z art. 11a ustawy.

6. Na wniosek Organizacji Wójt Gminy Łomża może zlecić realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym w trybie art. 19a ustawy, pod warunkiem zabezpieczenia w budżecie gminy środków finansowych. Nabór wniosków w trybie art. 19a ustawy będzie prowadzony przez okres obowiązywania niniejszego programu lub do wyczerpania środków zaplanowanych w budżecie.

Rozdział 9.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu

§ 11. Na realizację Programu w 2024 roku planuje się przeznaczyć środki finansowe z budżetu Gminy Łomża w wysokości nie mniejszej niż 70 000,00 zł (słownie złotych: siedemdziesiąt, tysięcy, 00/100).

Rozdział 10.

Sposób oceny realizacji Programu

§ 12. Ocena realizacji niniejszego Programu następuje w oparciu o następujące mierniki:

- 1) liczba ofert złożonych w otwartych konkursach;
- 2) liczba organizacji uczestniczących w otwartych konkursach ofert;
- 3) liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych;
- 4) liczba organizacji korzystających z dotacji po raz pierwszy;
- 5) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych;
- 6) liczba podmiotów, które zwróciły się do Gminy o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań publicznych z pominięciem konkursów ofert (art. 19a ustawy);
- 7) analiza pozafinansowych form współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 11.

Informacje o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji

§ 13. 1. Przygotowanie Programu obejmuje realizację następujących działań:

- 1) opracowanie projektu Programu z uwzględnieniem propozycji zgłoszonych przez przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów;
- 2) skierowanie projektu Programu do konsultacji za pomocą pisemnego wyrażenia opinii w sposób określony w uchwale nr XL/289/10 Rady Gminy Łomża z dnia 8 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji lub podczas bezpośredniego otwartego spotkania;
- 3) rozpatrzenie opinii, uwag i propozycji złożonych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty podczas konsultacji;
- 4) przedłożenie Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu uwzględniającego wynik konsultacji;
- 5) podjęcie przez Radę Gminy uchwały przyjmującej Program.

2. Projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym na podstawie Zarządzenia Nr 387/23 Wójta Gminy Łomża z dnia 03 października 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Programu Współpracy Gminy Łomża z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok.

3. Zgodnie z ust. 1. pkt 2 i 3 w okresie od 05 października 2023 r. do 20 października 2023 r. odbyły się konsultacje Projektu Programu. W dniu 05 października 2023 r. projekt Programu został umieszczony na stronie internetowej Gminy Łomża: www.gminalomza.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Projekt Programu był także udostępniony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Łomża. Opinie i propozycje zmian do Programu mogły być zgłaszane przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy za pomocą formularza konsultacyjnego, dostępnego na stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża. W w/w okresie podmioty uprawnione do konsultacji miały możliwość wnoszenia uwag do projektu Programu.

Rozdział 12.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

§ 14. 1. Do opiniowania ofert złożonych na realizację zadań publicznych w otwartych konkursach ofert Wójt zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy powołuje komisję konkursową.

2. Wójt, ogłaszając otwarty konkurs ofert, ogłasza również nabór na członków komisji konkursowej.

3. Wyboru członków komisji konkursowej dokonuje Wójt, wskazując jednocześnie jej przewodniczącego.

4. Informacja o naborze do komisji konkursowej zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łomża, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy oraz na stronie internetowej Gminy: www.gminalomza.pl.

§ 15. 1. Pracami komisji konkursowej kieruje przewodniczący.

2. Zadaniem komisji konkursowej jest opiniowanie ofert.

3. Oceny kompletności oraz zgodności z wymogami formalnymi dokonuje Wójt.

4. Komisja konkursowa w określonym przez siebie terminie może prosić o złożenie dodatkowych informacji lub dokumentów będących w posiadaniu podmiotu składającego ofertę, niezbędnych w ocenie jej zaopiniowania.

5. Komisja konkursowa opiniuje oferty w kolejności losowej, przyznając punkty od 0-3 wg kryteriów wskazanych w art. 15 ust. 1 ustawy.

6. Po zakończeniu opiniowania złożonych ofert komisja konkursowa tworzy ranking ofert według ilości uzyskanych punktów.

7. Z przebiegu konkursu sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- 1) oznaczenie miejsca i czasu konkursu;
- 2) imiona i nazwiska członków komisji konkursowej;
- 3) liczbę złożonych ofert;
- 4) wskazanie ofert odpowiadających warunkom określonym w ustawie i ogłoszeniu o konkursie;
- 5) wskazanie ofert nie odpowiadających warunkom określonym w ustawie i ogłoszeniu o konkursie lub zgłoszonych po terminie;
- 6) oceny komisji konkursowej;
- 7) ranking ofert;
- 8) wzmiankę o odczytaniu protokołu;
- 9) podpisy wszystkich członków komisji konkursowej.

8. Protokół z przebiegu opiniowania ofert oraz pozostałą dokumentację konkursową komisja konkursowa przedkłada Wójtowi.

9. Wójt dokonuje wyboru ofert, które uzyskują dotację oraz podejmuje decyzję o wysokości tej dotacji.

10. Wyniki konkursu podaje się do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie informacji: w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łomża, na stronie internetowej Urzędu, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy.

Rozdział 13. **Postanowienia końcowe**

§ 16. Organizacja realizująca zadanie z udziałem dotacji z budżetu Gminy Łomża jest zobowiązana do zamieszczenia w swoich materiałach informacyjnych informacji o finansowaniu lub dofinansowaniu zadania przez Gminę.

§ 17. Zmiany niniejszego Programu wymagają formy przyjętej dla jego uchwalenia.

§ 18. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), ustawy z dnia 11 września 2021 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605) oraz Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.).